

Městská hra

Co **PODNIK**neme v Hradci?

Jak hrát?

Trasa městské hry je vyznačena v mapce, kterou najdete přiloženou v brožurce. Začíná na Malém náměstí a končí u hlavní budovy naší knihovny ve Wonkově ulici.

Cestou vás čeká 19 zastávek spojených s hradeckými živnostníky, obchodníky a podniky 19. a 1. poloviny 20. století. U každé najdete otázku. Odpovědi si zapisujete do křížovky na konci brožurky.

Vyluštěnou tajenku nám můžete poslat e-mailem na infostredisko@knihovnahk.cz, nebo sdělit osobně v referenčním centru knihovny ve Wonkově ulici. Ti, kdo nám tajenku donesou osobně, získají drobný dárek.

Hra se koná od 1. 7. do 30. 9. 2026, následně budou vylosováni tři výherci, kteří získají poukazy na produkty regionálních výrobců.

Na tomto odkazu najdete více informací a doprovodných materiálů o jednotlivých živnostnících a podnicích.

Malé náměstí čp. 120

Firma V. F. Červený a synové

V. F. Červený

V roce 1842 si Václav František Červený pronajal čtyři místnosti v domě čp. 26 na Velkém náměstí, kde si zřídil vlastní dílnu na výrobu převážně žesťových hudebních nástrojů. V roce 1854 zakoupil dům čp. 120 na Malém náměstí a přestěhoval sem i svou dílnu. Už dva roky po založení firmy zkonstruoval svůj první vynález – kornon. Richard Wagner si podle něj nechal sestavit svou tubu „Wagner“. Brzy prorazil i do zahraničí, své nástroje vystavoval po celém světě a všude získávaly ceny a uznání. Červeného firma dodávala nástroje nejen rakousko-uherské armádě, ale také císařskému dvoru. Císař František Josef I. dokonce v roce 1880 továrnu v Hradci Králové osobně navštívil.

Po smrti V. F. Červeného pokračovali ve vedení firmy jeho synové. Po roce 1945 byla firma znárodněna a roku 1946 sloučena se státním podnikem Amati Kraslice. V roce 1973 se část výroby přestěhovala do nového závodu nedaleko Hradce Králové. Po roce 1989 byla Amati Kraslice privatizována a od roku 1993 pokračuje ve výrobě pod názvem Amati-Denak s.r.o. Ta poté v Hradci Králové obnovila výrobu pod značkou V. F. Červený & synové. V roce 2021 se Amati ocitla na pokraji krachu. Nový majitel firmu transformoval do výrobního družstva a výroba hudebních nástrojů pokračuje dál.

Hudební nástroje

zhotovené firmou

V. F. ČERVENÝ
a synové

společnost s r. o.

HRADEC KRÁLOVÉ

jsou jedinečně dokonalé v každém ohledu. — Přesvědčte se!

Napište příjmení slavného hudebního skladatele, který si podle vynálezu V. F. Červeného nechal sestavit vlastní tubu.

Velké náměstí čp. 145

František Broulík, klenotnický, zlatnický a hodinářský závod

František Broulík založil svůj klenotnický, zlatnický a hodinářský závod v roce 1894. V letech 1900–1902 měl s manželkou zlatnictví v Třebechovicích pod Orebem. Od roku 1902 žil s rodinou v Hradci Králové a obchod si otevřel v dnešní ulici V Kopečku čp. 78. Někdy po roce 1911 obchod přestěhovali na Velké náměstí čp. 145 do podloubí. V obchodě prodávala jeho manželka Emilie a později také jeho syn František, který se vyučil hodinářem. V dílně pracoval i mladší syn Karel, vyučený zlatník. František Broulík st. zemřel v listopadu roku 1924 a závod po něm převzal syn František. Ten byl zároveň členem Ústředního svazu soudních znalců v Praze a členem představenstva severovýchodočeského společenstva hodinářů a zlatníků v Hradci Králové. Věnoval se také myslivosti a byl předsedou Okresního mysliveckého spolku.

Ze kterého města, známého jako rodiště Bedřicha Smetany, pocházel František Broulík?

Velké náměstí čp. 147

Antonín G. Helwich, železářský velkozávod

zakladatel obchodu
Antonín Helwich

Antonín Helwich se vyučil v obchodě svého bratra se smíšeným a železářským zbožím v Kuklenách. V roce 1839 koupil dům čp. 147 v Hradci Králové, kde si v březnu 1840 otevřel koloniální a železářský obchod pod firmou Antonín G. Helwich. V revolučním roce 1848 vstoupil do městského výboru a sloužil u měšťanské gardy.

Po založení královéhradecké spořitelny v roce 1864 se stal předsedou ředitelstva. Během války roku 1866 neopustili s rodinou město a starali se o těžce raněné vojáky, kteří byli po bitvě u Hradce Králové přivezeni do města. Roku 1870 předal svůj obchod nejstaršímu synovi Rudolfovi a ten ho roku 1902 předal svému synovi, také Rudolfovi. Ten byl též členem královéhradeckého městského zastupitelstva a stal se předsedou záložny a pivovaru. Působil i ve vedení královéhradecké spořitelny a byl cenzorem filiálky rakousko-uherské banky. Svůj závod vedl do roku 1932.

zdroj: Státní okresní archiv HK

Do křížovky napište latinský název železa.

Velké náměstí čp. 157

J. V. Dvořáček, Drogerie
U Mouřenína

Praděd J. V. Dvořáčka, František Dvořáček, se narodil ve Stěžerách v roce 1793 a živil se jako krejčí. Později se osamostatnil a v Helwichově domě si otevřel nišařský obchod. Měl pět synů, tři z nich zůstali v Hradci Králové: František byl hodinářem, Alois voskářem a nejmladší Jan se vyučil kupectví u firmy Ant. G. Helwich v Hradci Králové. Jako kupecký mládenec pobyl v Chrudimi, Znojmě a v Brně. Roku 1853 se oženil s Krystinou Šípkovou, sestrou manželky továrníka Červeného, a otevřel si kupectví na Svatojánském náměstí čp. 88 (dnes V Kopečku) pod štítem U Mouřenína. Po roce přestěhoval obchod na Velké náměstí čp. 157. Manželka mu v obchodě pomáhala. Jan Dvořáček byl také zvolen do obecní rady, záložny, zastavárny a správní rady pivovaru. V roce 1883 předal svůj obchod synovi Viktorovi. Obchod U Mouřenína byl velmi oblíben u královéhradeckých studentů, kteří tam kupovali školní a kreslicí potřeby, hlavně papír:

J. V. Dvořáček,
OBCHOD ZBOŽÍM KOLONIÁLNÍM, MATERIÁLNÍM A BARVAMI
v Hradci Král., č. 157 „u mouřenína“

HOSPODÁŘSKÁ a PRŮMYSLOVÁ VÝSTAVA V HRADCI KRÁL. 1874.
ČESTNÉ UZNÁNÍ ZA BARVY.

Odporučuje svůj *hojně zásobený sklad* všech potřeb malířských i natěračských v nejlepší jakosti za ceny nejlevnější. — Tovární sklad anglických kočárových laků od firmy Harland & Son Merton Londýn.
Kopálové laky, bronzové, bronzovou tinkturu, skelný papír, animací papír na lýta (Fladr).

na podlahy { Nejlepší jantarový lak s barvou } v rámech
                  { Nejlepší lihový lak s barvou } v rámech
                  { Nejlepší voskové leštítlo s barvou } v rámech
Karbolineum Avenarius, nejlepší prostředek proti houbové a hnilobě dřeva.

Při větších objednávkách tovarní ceny.
Písemné objednávky vyřídí se správně a rychle.

Napište křestní jméno jednoho z bratrů Dvořáčkových, který se stal hodinářem.

V Kopečku čp. 80

Josef Pavelka, Old England, módní a galanterní zboží

Josef Pavelka na
karikatuře Josefa
Bidla

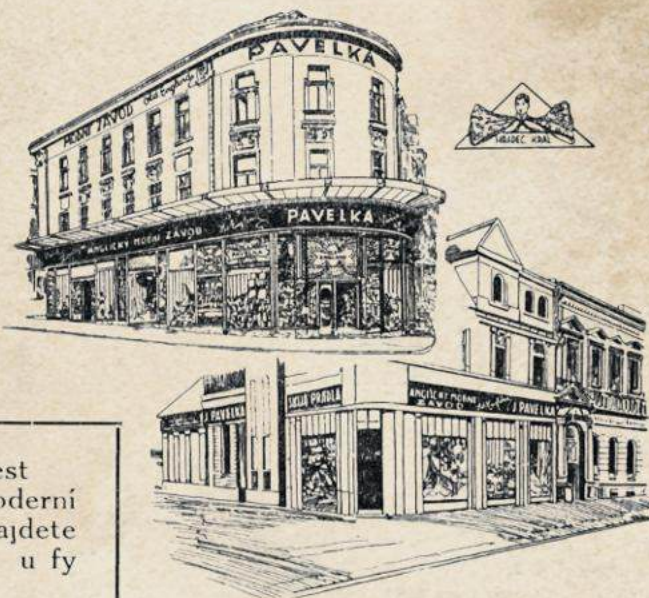
Josef Pavelka si nejdřív otevřel obchod roku 1911 v ulici V Kopečku čp. 77. Do čp. 80 přestěhoval svůj podnik okolo roku 1913. Dům byl předtím přestavěn majitelkou Annou Fultnerovou do dnešní podoby. Později (před rokem 1916) se stal majitelem celého domu. V roce 1924 bylo už celé přízemí využíváno pro obchod Josefa Pavelky a nad vchodem bychom našli nápis „Obchodní dům Pavelka Old England“. V roce 1936 se tu prodávalo módní zboží, galanterní zboží a anglické módní novinky. Po únoru 1948 byl dům ve správě Bytového podniku města Hradec Králové a obchod měl v nájmu Textil Pardubice.

Vše pro:

Sport

Módu

Společnost

Co zítra jest
moderní
již dnes najdete
u fy

Old England **PAVELKA** Hradec Král.
Palackého tř. 80.

Osobní nákup v Anglii a Francii. — Denní příchod novinek.

Filiálka PRAŽSKÉ PŘEDMĚSTÍ, Husova tř.

V domě se dnes nachází kavárna, do křížovky zapište její jméno.

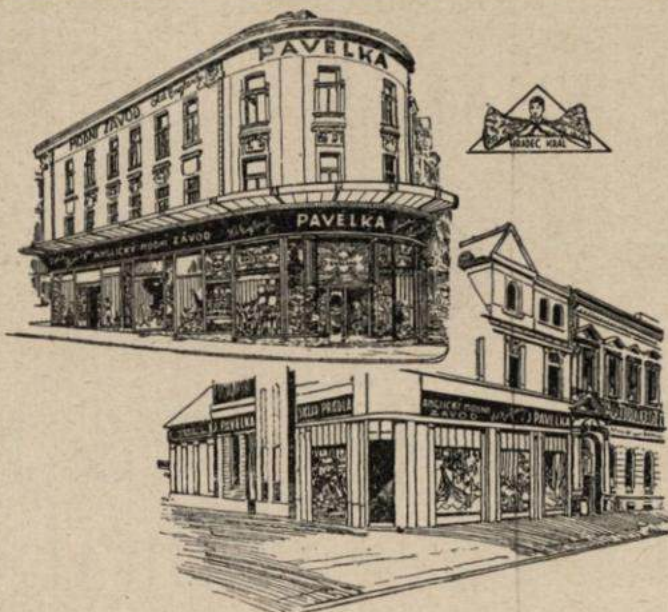
Stále v čele:

Co zítra

jest moderní a
novinka,

již dnes

najdete u firmy

ANGL. MOD. ZÁVOD „OLD ENGLAND“
PAVELKA
HRADEC KRÁL.

V Ý B A V Y
DÁMSKÉ A PÁNSKÉ

Palackého třída 80.

Novinka!

Pařížské plisé
sukně, již hotové.

Crepe de Chine
Kč 99.-
Látkové Kč 49.-

Bílé pro tenis:
Crepe de Chine
Kč 79.-

Filiálka

Praž. Předměstí,
Husova tř.

Třída ČSA čp. 489

Václav Bouček, koloniál, lahůdkářství a vinárna

Václav Bouček se vyučil u Maxmiliána Kryštůfka, poté byl příručím v koloniálních obchodech v Pardubicích, v Jihlavě a ve Dvoře Králové, několik let také v galanterním závodě "U města Paříže" v Celetné ulici v Praze. Poté se vrátil do Hradce Králové (1896) a převzal obchod od svého bývalého šéfa Kryštůfka v Tomkově ulici. Později ho přemístil do budovy Záložního úvěrního ústavu (1911). V roce 1916 svůj koloniální a lahůdkářský obchod a vinárnu přestěhoval do svého domu na dnešní třídě ČSA čp. 489. V roce 1935 předal obchod svému nástupci B. Liskovi.

Václav Bouček na karikatuře
Rudolfa Malce

Chudokrevným, slabým
a rek nvalescentům

nejpř-dějsími lékařskými
autoritami pro s ůj vel-
ký obsah výživných lá-
tek při malém obsahu
alkoholu odporučené

== pravé ==

**Mnichovské
pivo
Pavlánské**

z pivovaru Akeiová spo-
lečnost Paulanerbräu
Salvátorský pivovar
v Mnichově jest pro
Hradec Králové
k dostání výhradně u firmy:

V. Bouček,

lahůdkářství a vinárna v
Hradci Králové (Palác Zá-
ložního úvěrního ústavu).

Doporučujeme nejjemnější lahůdky

Lahůdkářství a vinárna

**V. BOUČEK,
nást. B. LISKA**

HRADEC KRÁLOVÉ

Dnešní třída ČSA, kde se nacházel Boučkův obchod, se dříve jmenovala Jiříkova třída. Její název byl odvozen od krále Jiřího z _ _ _ _ _ .

Třída ČSA čp. 250

Václav Vyleťal, obchod
s kávou, kakaem a čajem

V roce 1913 si v Hradci Králové na dnešní třídě ČSA Václav Vyleťal otevřel jako první ve městě i na celém severovýchodě Čech odborný obchod s kávou. Vyleťalova káva se stala mezi hospodyňkami vyhlášenou. Krom kávy firma dovážela i kakao, čaj, čokoládu a jiné koloniální zboží.

V roce 1925 firma navázala kontakt s některými českými plantážníky v anglických koloniích, a ještě týž rok slíbila dovézt kávu druhu _____.

Napovíme, že název tohoto druhu kávy je stejný jako název pohoří v Tanzanii, jehož nejvyšší vrchol je Uhuru.

Třída ČSA čp. 231 Eliščino nábřeží čp. 278

Fotoateliér Julius Russ

Julius Russ převzal fotografický ateliér od svého otce Adolfa v roce 1883. Ten si ho postavil v části zahrad u tzv. Kozinky na dnešní třídě ČSA čp. 231. V roce 1895 se Julius Russ přestěhoval i s ateliérem do nově postaveného domu čp. 278 na Eliščině nábřeží. V roce 1904 obdržel titul c. a k. dvorního fotografa. Vytvářel vizitkové fotografie, průkopnický se věnoval fotografování herců hradeckého divadelního spolku Klicpera. Fotografoval i město Hradec Králové. V roce 1911 prodal svůj ateliér pražské firmě Langhans, která měla už od roku 1902 ateliér v Adalbertinu.

Fotografický atelier
JULIUS RUSS
v Hradci Král.
nachází se nyní
na labském nábřeží,
proti Pražskému kamennému mostu č. 278.,
v novém, zvláště k tomu účelu postaveném domě
Ve své rozsáhlosti a elegantní úpravě
jediný v celém okolí.

Odporučuje: Fotografie a reprodukce těchto ve veškerých stávajících formátech, dále platinotypie, akvarely momentní fotografie dětí, fotografie skupin, tableaux obyčejná a reklamní, fotografie plánů a výkresů až do největšího možného formátu.

Dále doporučuje se ku **fotografování hospodářských stavení a mlýnů, skupin rodinných a sjezdových,** v kterýchto případech i na místo se dojde. Konečně upozorňuji na **veliký sklad rámu na fotografie i jiné obrazy** v celé původní.

Na výstavě kralohradecké obdržel závod tento čestný diplom s právem ražení zlaté medaile s korunou. 423

C. k. dvorní fotograf
Julius Russ v Hradci Králové
dovoluje si tímto oznámiti, že
předal závod svůj
renomované firmě
J. F. LANGHANS,
c. k. dvorní fotograf v Hradci Králové, Adalbertinu,

a děkuji za přízeň závodu mému po léta věnovanou a doufám, že P. T. obecnost tuto v neztenčené míře i na nástupce jeho převede a to tím spíše, ježto předal závod svůj firmě tak světoznámé a všeobecně oblíbené se těšící, která zajistí všem požadavkům na ni vzneseným plně
:: vyhověti může. ::

Ve kterém městě měl hlavní sídlo ateliér Langhans?

Tylovo nábřeží čp. 315/4

Josef Nevyhoštěný,
výroba nábytku

Firma byla založena roku 1899 Josefem Nevyhoštěným, později vedl firmu se svým synem Jaroslavem. Vyráběl slohová bytová zařízení, zařízení bank, hotelů atd. Firma měla své vlastní truhlářské, čalounické a lakýrnické dílny, architektonickou kancelář a vlastní moderní stroje na výrobu. Ve skladech hotového nábytku našel kupující vždy 50 kompletně sestavených pokojů.

KRÁLOVÉHRADECKÁ TOVÁRNA NÁBYTKU

J. NEVYHOŠTĚNÝ,

MODERNÍ VELKOZÁVOD PRO ZAŘIZOVÁNÍ BYTŮ
A POVŠECHNOU VÝZDOBU BYTOVOU.
BOHATÁ A STÁLÁ VÝSTAVA ZAŘIZENÍ BYTOVÉHO.

HRADEC KRÁLOVÉ

NÁBŘ. MASARYKOVO 315. ☎ Telefon 78. ☎ ČELAKOVSKÉHO TR. 523.

Královéhradecká továrna nábytku

J. NEVYHOŠTĚNÝ

Moderní velkozávod pro úplné zařizování bytů a pro
všechnu výzdobu bytovou

Hradec Králové, Čelakovského ulice 523, telefon 78

Filiálka: Praha, Veletržní palác, krám č. 2, tel. 271.41

Josef Nevyhoštěný zařizoval také zámek na Slovensku, ve kterém měl letní sídlo prezident T. G. Masaryk. Napište slovenské jméno zámku do křížovky.

Dvorana Anglo-československé banky, fil. v Hradci Král. Projekt: Prof. arch. Josef Gočár, Praha. Provedeno firmou J. Nevyhoštěný, továrna nábytku v Hradci Král.

KRÁLOVÉHRADECKÁ TOVÁRNA NÁBYTKU J. NEVYHOŠTĚNÝ

moderně zařízený velkozávod pro povšechnou výzdobu bytovou a
dodávky nábytkové

HRADEC KRÁLOVÉ

Filiálka:
Praha VII, Veletržní palác
Telefon 27-141

MASARYKOVO NÁBŘ. 315-ČELAKOVSKÉHO UL. 523
TELEFON ČÍSLO 78

SKLADY HOTOVÉHO BYTOVÉHO ZAŘÍZENÍ VE VELKÉM
VÝBĚRU ZÁJEMNÍKŮM K VOLNÉMU NAHLÉDNUTÍ

Knihovna učitelského sboru v Obecné a
měšť. škole Masarykově v Hradci Král.
Projekt: Prof. arch. J. Gočár, provedla
fma J. Nevyhoštěný, továrna nábytku
v Hradci Král.

JOSEF NEVYHOŠTĚNÝ

TRUHLÁŘSKÝ
VELKOZÁVOD
HRADEC
KRÁLOVÉ
NÁBŘEŽÍ FRANTIŠKA JOSEFA.

V Hradci Králové, dne 25. 1. 1910.

Mánesova čp. 609

Ladislav Duran, parní velkopekárna

Ladislav Duran od roku 1915 provozoval pekařskou živnost v Kuklenách a v roce 1923 ji přestěhoval do Hradce Králové. Tam si otevřel pekárnu v domě stavebního družstva „Pokrok“ v dnešní Mánesově ulici čp. 609. Se stavbou moderní strojní pekárny začal v roce 1926 ve Škroupově ulici čp. 719. Téhož roku otevřel svůj obchod i na Malém náměstí čp. 128. Pobočku měl také na Novém Hradci Králové v čp. 314. Vyráběl všechny druhy jemného pečiva, samožitný chléb, pro diabetiky Graham chléb, Alima chléb atd. Po 2. světové válce byl Ladislav Duran odsouzen mimořádným lidovým soudem na 15 let vězení a pekárna mu byla zabavena. Novým majitelem se stala firma Přibík & Fischer, zabývající se výrobou zrcadel.

LADISLAV
DURAN,

parní velkopekárny

Hradec Král.

Telefon číslo 282.

Zařízení krámská
a část hygienických
dílů.

Výroba
všech druhů jemného
pečiva, samožitného
chléba.

Pro diabetiky:
Graham chléb,
Alima chléb atd.

V domě je dnes prodejna oblečení. Do křížovky запиšte
název značky uvedený na výloze.

Třída Karla IV. čp. 662

Vojtěch Kulhánek, jízdni kola a šicí stroje

Zakladatel firmy Vojtěch Kulhánek provozoval od roku 1856 svou živnost jako strojní zámečník a umělecký kovář. Rozmach firmy nastal za jeho nástupce – syna Vojtěcha (1873–1943). V letech 1923–27 postavil v Hradci Králové dva činžovní domy a zahájil provoz Prvního východočeského obchodu velocipedy, motocykly, automobily, šicími stroji, odstředivkami a pneumatikami. Jeho mechanici stavěli zákazníkům kola přesně na míru. Po únoru 1948, kdy řídila firmu již třetí generace Vojtěchů Kulháneků, jim byly firemní prostory zabaveny a usídlil se v nich n. p. Technomat. Firma byla rodinně vrácena až v roce 1991 v restituci.

Kola — Auta	<i>Vojtěch Kulhánek</i>
Motocykly	
Šicí stroje	
 <i>Největší závod východních Čech</i>	<i>Hradec Králové</i>

Nejkrásnější dárek vánoční jest šicí stroj!

Ve velkém výběru u firmy:
Sklad švéd. odstředivek, mšelnic
soudkových (Viktoria, pracích strojů,
pařáků, krouhaček na řepu a oprava jich.

Vojtěch Kulhánek

v Hradci Králové, Karlova třída 467.

Největší sklad, vlastní výroba a oprava velocipedů.

Velkoobchod nepřekonatelnou francouzskou pneumatikou Gaulois Bergougnan.

Velocipedy

Součásti, opravy atd. rychle a levně.

**vyrábí
opravuje
Prodává**

45

**klinika velocipedů, strojnictví
Vojtěch Kulhánek**

v Hradci Král., u Škuherských.
Proti „Střelnici“.

Vojtěch Kulhánek také prodával a spravoval šicí stroje jedné světoznámé značky, která vznikla v roce 1851 v USA. Její název napište do křížovky.

Škroupova čp. 441/12

Skuherského závody na výrobu nábytku

Zakladatel závodu Karel Skuherský původně prodával sklo v obchodě v ulici V Kopečku čp. 77, později v roce 1859 tu začal truhlářit. V roce 1895 převzal firmu jeho syn Karel Vojtěch. Roku 1924 se majitel závodu vrátil z USA a začal výrobu racionalizovat a ekonomizovat. Továrny zmodernizoval, zvýšil počet strojů, včetně unikátního conveyoru – pohyblivého montážního pásu, který byl ve své době jediný svého druhu v nábytkářském průmyslu na světě. Firma zahájila sériovou výrobu veškerého zařízení a díky tomu mohla zboží zlevnit. V roce 1934 firma zřídila architektonické oddělení pro výrobu speciálních zakázkových prací dle návrhů.

Firma Skuherský byla první, která zavedla v nábytkovém průmyslu novinku, pomocí které zahájili sériovou výrobu a díky tomu mohli zboží zlevnit. Jednalo se o _____ pás.

Třída Karla IV. čp. 1222

Viktorin a spol.,
drogerie a semenářství

Firma byla založena v roce 1904 Františkem Viktorinem, který převzal drogerii J. V. Dvořáčka. Později podnik přestěhoval do nově postaveného domu na nároží třídy Karla IV. a Střelecké ulice. Mezi lety 1924–34 firma nově zařídila své kanceláře, semenářskou prodejnu a expediční místnosti, rozšířila sklady, které spojila elektrickým výtahem a moderní domácí telefonní sítí, a založila pokusnou zahradu ke zkoušení semen. Semenářské oddělení bylo jedním z největších československých závodů. Viktorinova semena byla známá i v zahraničí (Jugoslavie, Francie, Německo, Švýcarsko, Švédsko a Itálie). Později měla firma také oddělení skleněných vánočních ozdob, které se od roku 1930 podílelo na první československé výrobě skleněných ozdob a snažilo se proniknout i za hranice. V roce 1934 měli objednávky z Anglie, Ameriky, Rakouska, Švýcarska a Litvy.

Fr. Viktorin

Hradec Králové

Telefon číslo 198.

Telegramy: Viktorin Hradec Králové.

Oddělení semenářské:

Semena zeleninová, květinová, jetelová, travná a řepná. Květinová semena, cibule. — Velký ceník s mnoha obrázky zdarma.

Oddělení materiální:

Barvy, laky, fermeže, oleje, technické potřeby, chemikálie, lučebniny.

Ceniky na požádání zdarma.

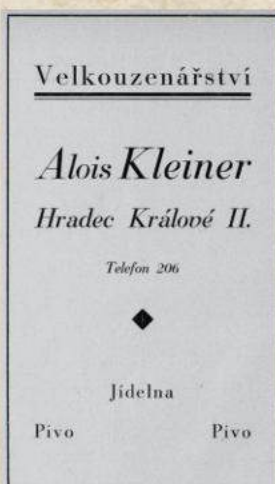
Na fasádě domu najdete několik kartuší s mozaikami, které odkazují na původní účel budovy. Na jedné z nich drží postava v rukou _ _ _ plný květin. Chybějící slovo запиšte do křížovky.

Dukelská třída čp. 1641

Alois Kleiner, velkouzenářství

Alois Kleiner provozoval původně masnu i uzenářství, ale v roce 1922 zrušil výsek masa a vyráběl už jen uzeniny. Jeho obchod se nacházel v domě, který už dnes nestojí. Na jeho místě je dnes dům čp. 1641 na Dukelské třídě. Filiálky měl na náměstíčku v dnešní ulici V Kopečku a na Pospíšilově třídě čp. 379. Další filiálku měl také v Novém Bydžově. V obchodě měl i jídelnu a čepoval pivo. Nabízel uzeniny „nedostižné chuti“ za „vynikající ceny“. Po Aloisu Kleinerovi převzal firmu jeho syn Arnošt. Rodina byla židovského původu, a tak jim po nástupu nacismu hrozilo nebezpečí. Arnošt s manželkou poslali své dvě dcery tzv. Wintonovým vlakem do Anglie. Nacisté pak Kleinerovým sebrali obchod i dům. V prosinci 1942 byli odvezeni transportem a zahynuli v koncentračním táboře. Dcera Soňa se po válce do Hradce Králové vrátila a žila z příjmů z uzenářství, které však po roce 1948 zabavili komunisté. Její sestra Hana zůstala v Anglii. V roce 2025 byly položeny kameny zmizelých před jejich domem na Dukelské třídě čp. 1641.

Ve kterém koncentračním táboře zahynuli manželé Kleinerovi? Jeho název napište do křížovky.

Napoví vám kameny zmizelých před domem čp. 1641.

Dukelská třída

(dům už nestojí, nacházel se v místech stánku s rychlým občerstvením, vedle Obchodního domu Atrium)

František Kňourek,
tržnice masa a uzenin

V roce 1914 převzal František Kňourek od Uzenářsko-řeznického družstva legionářů výrobu v Hradci Králové. Zřídil si výrobní na zpracování masa a otevřel dvě prodejny. Třetí obchod otevřel v přední části svého závodu, kde se prováděl výsek masa a prodávaly se masné výrobky. V roce 1948 byla na firmu uvalena národní správa a v témže roce byl podnik znárodněn a přičleněn k n. p. Masna Hradec Králové.

„U KŇOURKŮ“

na svátky veškeré druhy masa levnější.

Porovnejte s úředními cenami Hradce Král.

Hovězí Ia.	od 12.—	do 16.—	Kč.
Hovězí ml. Ia.	od 12.—	do 14.—	Kč.
Telecí Ia.	od 13.—	do 16.—	Kč.
Vepřové mladé Ia.	od 13.—	do 18.—	Kč.
Uzené mladé Ia.	od 16.—	do 20.—	Kč.
Sádlo syrové Ia.	od 16.—	do 18.—	Kč.
Sádlo škvařené Ia.	16.—		Kč.
Lůj škvařený	10.—		Kč.
Salámy 1 kg již	od 12.—		Kč.

Ostatní uzeniny prvotřídní a levné. Veškeré druhy za denní nejnižší ceny.
Pro nákup ve velkém zvláštní ceny. Učíte zkoušku, nebudete litovatí.

**Tržnice masa, sádla,
uzenin, vývoz šunek,
F. Kňourek, Hradec Králové II.**

Hlavním sortimentem výroby Františka Kňourka, kromě jiných uzenin, byly také párky. Jejich název (přídavné jméno) je odvozen od názvu města kde vznikly. Toto město leží na řece Mohan. Napoví vám první písmeno křestního jména pana Kňourka.

Riegrovo náměstí, stanoviště autobusu E1

Jan Hutla, velkouzenářství

Jan Hutla pocházel z Pardubic, firmu založil v roce 1868 ve vlastním domě na Velkém náměstí čp. 189. Filiálku měl ještě v ulici V Kopečku čp. 77. Brzy mu tyto prostory přestaly stačit a závod přemístil do domu na Velkém náměstí čp. 138. Zanedlouho se i tyto místnosti ukázaly jako nedostačující. Jan Hutla tedy koupil naproti nádraží nedávno dostavěný a ještě nezařízený hotel. Vedle něj postavil továrnu na uzenářské zboží (otevřeno 1. 7. 1897). V srpnu 1902 zničil továrnu požár. Jan Hutla se dostal do finančních potíží a musel firmu i hotel prodat. S rodinou se odstěhoval do Prahy. Novým majitelem hotelu i s továrnou se stal František Holub z Josefova a od něj koupil hotel roku 1922 Svaz elektrárenských družstev.

Do Hradce Králové a okolí!

Potěšitelná a stále rostoucí přízeň ct. obecnstva a ct. zákazníků mých přiměla mne ku rozšíření mého od roku 1868 stávajícího velkozávodu uzenářského. — Zřídil jsem proto a otevru dne 1. července 1897 vedle „hotelu Hutla“, blíže nádraží královéhradeckého

**úplně novou
továrnu na zboží uzenářské,**

opatřenou nejnovějšími moderními stroji, umělou chladírnu a elektrickým osvětlením.

Tim jest mi umožněno, obsloužit ct. odběratele své
zbožím co nejlépe vyšetřeným a jakostí úplně bezvadné.

Vyprošuji si, by dosud skoro po 30 roků mně v tak vzácné a hojně
miře udělená přízeň i nadále byla mi zachována a sděluji tímto uctivě, že
konatí se bude

výroba a zaslátelství objednávek přímo z továrny vedle „Hotelu Hutla“,

kdežto v městě samém v neztencených rozměrech provozovati budu svůj velko-
závod uzenářský na Velkém náměstí ve vlastním domě, jakož i dosavadní filiálku
v Průšské ulici a slibuji, že bude i nadále úsilovnou snahou mojí, bych vzor-
nou obsluhou a zbožím nejlepší-jakostí kruh dosavadních ct. odběratelů si
nejen udržel, nýbrž i pokud možná ještě rozmožil.

Odporúčuji závod svůj další přízni ct. obecnstva a znamenám v doko-
nalé uctě

JAN HUTLA,
továrna na zboží uzenářské.

419

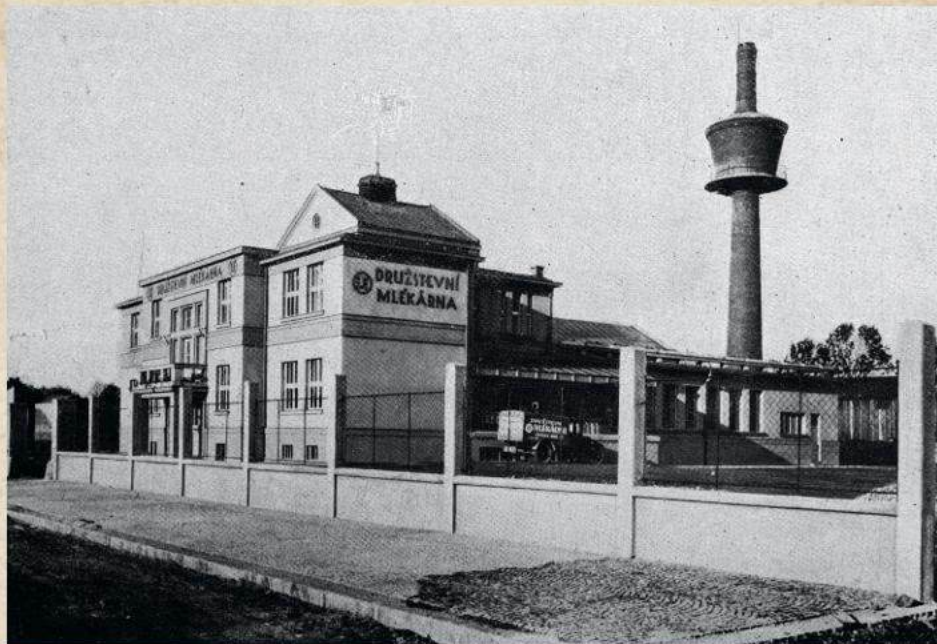

Jak se nazývá neuzená vařená klobása, kterou začal vyrábět na konci 19. století v pražské Rybné ulici italský uzenář Uggé? Název klobásy je zároveň jiným označením pro Itala.

Kollárova čp. 1714 (budova již nestojí) Družstevní mlékárna

Město Hradec Králové zřídilo instituci „městská ochrana kojenců“, která zahájila činnost v roce 1910 ve zvláštní, speciálně k tomuto účelu zřízené mlékárně u městských jatek. Zasloužil se o to MUDr. Leopold Batěk. V únoru 1925 bylo založeno „Mlékařské a hospodářské družstvo v Hradci Králové, zapsané společenstvo s ručením obmezeným“. Nová budova mlékárny byla otevřena na konci září 1926 naproti nádraží s průčelím do dnešní Kollárovy ulice. Byla zařízena na denní zpracování 10–15 tisíc litrů mléka. Mléko se dodávalo především z obcí královéhradeckého okresu, a to jen od členů mlékárny. Vyráběly se tu i jogurty, zakysané smetany, máslo a sýry. V roce 1950 družstvo zaniklo a byl zřízen n. p. Hradecké mlékárny. Mlékárna ukončila činnost v roce 1998 a opuštěná a zchátralá budova byla v roce 2005 zbořena, na jejím místě dnes stojí bytový dům.

Jak se nazývá tepelné ošetření potravin při teplotách 60–90°C, které ničí patogenní mikroorganismy a prodlužuje trvanlivost?

Hořická čp. 283/22

Velkopekárna Ústředního konzumního družstva

V roce 1911 bylo založeno Ústřední konzumní družstvo pro Královéhradecký kraj. Během 1. světové války už vlastnilo šest prodejen a mělo vlastní budovu pro kanceláře a objekt skladu.

V roce 1921 vznikla v Hradci Králové Východočeská lidová pekárna jako sesterský podnik Ústředního konzumního družstva. Jednalo se o družstevní uskupení pekařských dělníků. Výrobky se přednostně dodávaly do 30 prodejen Ústředního konzumního družstva, ale pak i soukromým firmám a ústavům. V roce 1927 se pekárna osamostatnila pod názvem Východočeská lidová pekárna, cukrárna a perníkárna. Vyráběli chléb, pečivo, koláče, vánočky, suchary, buchty a také strouhanku. Po únoru 1948 bylo družstvo zlikvidováno a v jeho budově vznikl závod 05-01 národního podniku Potravin a jeho ředitelství spojené se sklady.

Ústřední konzumní družstvo – kanceláře, skladiště a pekárny

Jak se jmenoval národní podnik, který převzal pekárnu po roce 1948?

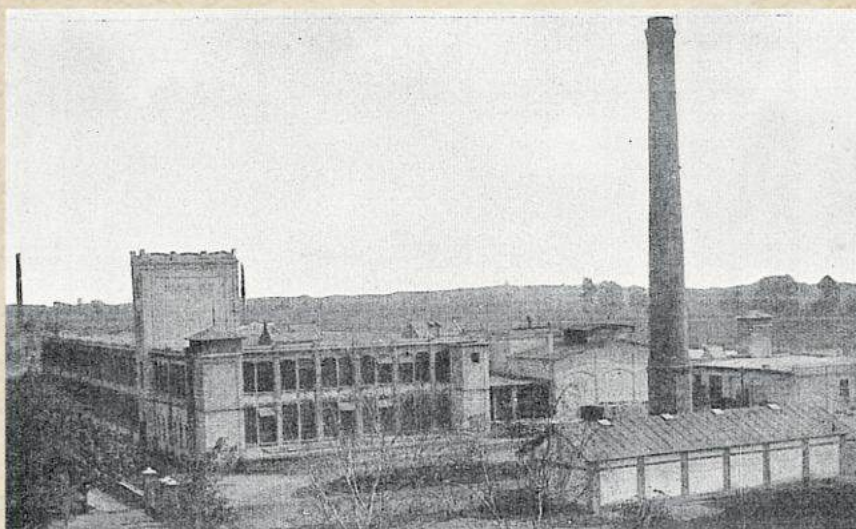

Wonkova čp. 1262/1a

Anningerova přádelna bavlny

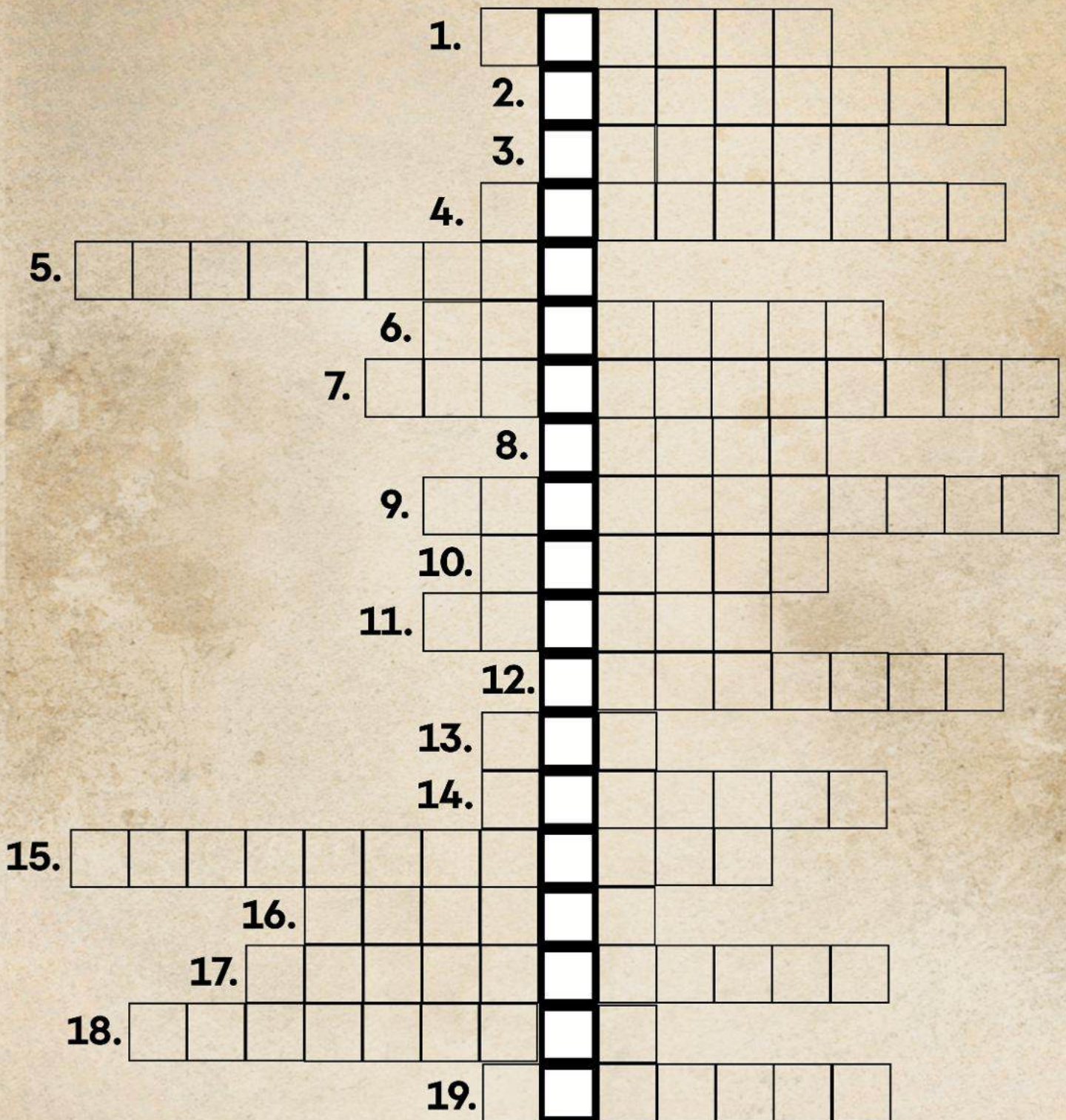
Budovu přádelny nechal postavit Richard Anninger a začalo se zde pracovat v roce 1908. Roku 1911 pak byla budova i přádelna rozšířena. V roce 1928 ji koupila firma R. Steinský-Sehnoutka Černožice a Hořice a vznikla tak firma První královéhradecká přádelna bavlny. Po znárodnění soukromého majetku se do objektu nastěhoval národní podnik Vertex, který vyráběl skelné vlákno pro výrobu sklolaminátu. V 80. letech byl hygienicky závadný provoz uzavřen. V roce 1996 Vertex a.s. zkrachoval a v budově se pak 10 let vyráběla konfekce a v další části továrny sídlila tiskárna. Město budovu koupilo v roce 2003 pro svou knihovnu, která zde sídlí od roku 2013.

Richard Anninger (1875–1965) pocházel z židovské rodiny, která vlastnila několik textilních továren v Dolním Rakousku. Jejich původní příjmení bylo Abeles, ale otec Richarda ho v roce 1888 nechal změnit na Anninger, aby neznělo tak moc židovsky. Rodina během 2. světové války emigrovala do Brazílie.

Jaké slovo se nachází na fasádě knihovny napravo od hlavního vchodu (stojíte-li čelem ke knihovně), nad venkovní šachovnicí?

KŘÍŽOVKA

Tajenka: _____

Co PODNIKneme v Hradci?

brožurka k městské hře

©Knihovna města Hradce Králové, Europe Direct Hradec Králové, 2026